

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 30. julija 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 88.

Svečana otvoritev proge Gračac — Knin.

V dveh posebnih vlakih so se odpeljali v petek zvečer kmalu po 10. uri zastopnik Nj. Vel. kralja admiral Prica, minister trgovine in industrije dr. Krajač, minister prometa Radojevič, skupina narodnih poslancev, zastopniki zbornice in zastopniki tiska po banketu, ki ga je priredil predsednik zagrebške trgovske in obrtniške zbornice V. Arko, iz Zagreba, čez Karlovac, Ogulin proti Gračacu, da prisostvujejo otvoritvi ličke proge. Iz Slovenije so se udeležili slavnosti: Predsednik zbornice Knez in tajnik dr. Pless, predsednik Zveze industrijev D. Hribar, predsednik velesejma F. Bonač, predsednik gerentskega sveta mestne občine Ljubljana dr. D. Puc, prorektor dr. Hinterlechner, prof. Kralj in zastopniki tiska.

Slavnostna vlaka sta vozila v kratkem presledku eden za drugim in sta dospela burno pozdravljena okoli 6. ure zjutraj na postajo Gračac. Zastopstvo občine, šole, prebivalstvo, vsi v svečanem razpoloženju, so prirejali došlim funkcionarjem in gostom neprestane ovacije in so jih po bratski pogostili z dobro zakusko.

Slavnostni akt otvoritve je izvršil ravnatelj zagrebške direkcije D. Jovanović, ki je javil prometnemu ministru Radojeviču, da je proga dograjena, nakar je minister s pozdravnim govorom odredil, da se naj proga preda prometu. Admiral Prica je pozdravil nato navzoče v menu Nj. Vel. kralja in ob zvokih narodne hmne in ob navdušenem pozdravljanju je krenil prvi in kmalu za njim drugi slavnostni vlak po novi progi v smeri proti postajam Cerovac, Malovan, Zrmanja, Pribudić, Plavno, Padjine, Stara Straža in Knin. Vzdušje cele proge so skupine prebivalstva, mahajoč zastave in zelenje, po nekaterih krajih s tamburami, pozdravljale vlaka, ki sta otvorila za vse te kraje novo fazo gospodarskega razvoja.

Proga sama je v tehničnem oziru pravi umotvor. Ko se voziš po strmih kraških škarpah, velikih viaduktih, katerih je pet, ki slonijo na lepih vitkih obeliskih, ko se voziš skozi tunele, od katerih je najdaljši oni ob dalmatinski meji, ki meri 360 m, in občuduješ vse tako precizno izvršeno delo, ti mora to nehoti izsiliti priznanje do naših tehnikov, ki so končali delo, s katerim se smemo po pravici ponašati pred celo Evropo.

Pokrajina, skozi katero se vije nova proga, ni rodovitna, povsod kršni Kras, puste skale, le tu in tam majhna, skrbno ograjena dolinica, nasažena do zadnje pedi zemlje s trtami, žitom, sirkom in ajdo. Kljub monotoni kraški pokrajini ti nudi proga vendar tudi prav lepe, zanimive slike, tako pogled na izvir reke Zrmanje, divjeromantični prepadi, kjer se skoro ne upaš pogledati skozi okno vlaka.

Nova proga je podaljšanje že obstoječe ličke proge Ogulin-Knin, katere gradba je začela že leta 1912. Gradilo se je postopno del za delom, ki so bili tudi postopno predani prometu. Tako je bil prvi del te proge: Ogulin—Plaški, ki šteje 26,9 km, predan prometu 14. oktobra 1914, drugi del Plaški—Vrhovine, ki šteje 31,4 km, 12. junija 1918, tretji del Vrhovine—Gospić, ki šteje 47,4 km, dne 23. marca 1920, nadalje Gospić—Gračac, ki šteje 43,9 km, 15. junija 1922

in zadnji del, ki veže Gračac s Kninom in ki šteje 65,5 km, je bil slavnostno predan prometu v soboto, dne 25. t. m.

Naj bo tu omenjeno, da doseže lička proga pri postaji Rudopolje največjo višino 870,3 m nad morjem, ki je tudi najvišja točka normalne proge v naši državi. Lička proga konča v Kninu, kjer veže na dalmatinsko progo Knin—Split, ki je bila dograjena deloma leta 1877, deloma pa leta 1888 in šteje v dolžini 102 km z najvišjo točko v Labinu 362,1 m nad morjem. V Perkoviču se proga cepi proti Šibeniku. Z dograditvijo ličke proge sta tako dobili zvezo z zaledjem dve naši najvažnejši pristanišči Split in Šibenik.

Kakor povsod na celi progi sta bila z navdušenjem sprejeta otvoritvena vlaka tudi v Šibeniku, ki je bil ta dan zavrt v državnih in narodnih praporih. Po obedu, prirejenem gostom na čast od mestne občine, se je vršila otvoritev vinske razstave, obisk katedrale in drugih zanimivosti, na kar sta krenila vlaka v Split.

Ze daleč od Splita je bilo zapaziti, da gorijo na brežuljih in hribih, ki obdajajo kaštelanski zaliv, kresovi. Ko sta okoli 8. ure pridrdrala vlaka v Split, ju je na kolodvoru, ki je žarel od brezštevilnih balončkov, sprejela velika množica z burnimi ovacijami. Po običajnih pozdravih so se gosti podali skozi mesto, povsod navdušeno pozdravljeni, v hotel Bellevue, kjer je priredila splitska občina v čast gostom svečani banket.

Na banketu je pozdravil goste župan dr. Tartaglia. Prečital je brzojavki za Nj. Vel. kralja in predsednika ministrskega sveta Pašića. V svojem govoru je poudarjal veliko važnost nove železnice, ki bo vezala Split in Dalmacijo z Zagrebom, Ljubljano in Beogradom, z bog česar postanejo zveze med temi kraji jačje in ožje. Split je hvaležen državi, ki je to zvezo omogočila, financirala in izvedla iz svojih rednih sredstev, ne glede na težke finančne in politične razmere. Govorili so nato admiral Prica, predsednik splitske trgovske in obrtniške zbornice J. Duboković, minister trgovine dr. Krajač, ki je v dolgem govoru opisal veliko važnost geografskega in gospodarskega položaja Splita, ki bo postal temelj za široko gospodarsko politiko na Jadranu. Ko bodo dograjene železnice, ki bodo vezale Split tako z zapadne, kakor tudi z vzhodne strani, bo postal Split izhodišče tranzitne trgovine tako Avstrije, kakor tudi Češkoslovaške in Rumunije. Govoril je nato obširno o telefonskih zvezah Splita z zaledjem in inozemstvom, nadalje o elektrifikaciji prevoznih sredstev, o možnosti investicije inozemskih kapitalov itd. Današnja vlada, ki je vlada konsolidacije, osnovane na narodnem sporazumu, bo smatrala za svojo dolžnost, da pristopi k realizaciji vseh važnih gospodarskih problemov Jadrana.

Pozdrave Beograda je tolmačil podžupan Jaša Protić. Za njim je govoril minister saobračaja Radojevič o važnosti novootvorenje proge. Da bi nova proga razbremenila luke, ki so danes preobremenjene, je določil, da se uvede s 1. septembrom, z novo tarifo, 40 do 60% popust na tovarnih tarifah od Ogulina do Šibenika in Splita. Na ta način bo ves transport, namenjen za naše luke, porazdeljen na vse luke,

brez favoriziranja. Z ozirom na zastoj v prometu, je dovolil 20% znižanje tarif za celo državo.

Zastopnik mestne občine ljubljanske dr. Puc je v svojem pozdravnem govoru v lepih besedah označil Beograd, Zagreb in Split kot tri bisere na enem prstu. Z novo železnico postane enim prstanu. Z novo železnico postane tudi Split tak biser. Slovenci se radujejo, da so dobili preko Splita zopet zvezo z morjem. Napije mestu Splitu.

V francoskem jeziku se je poslanik Velike Britanije M. Kenard zahvalil županu za laskave besede županove, češ, da je Velika Britanija pomagala Splitu v najtežjih momentih in ga pred prvo okupacijo celo rešila. Zagotavlja simpatije Velike Britanije napram Jugoslaviji.

V imenu zbornice ljubljanske je pozdravil dr. Pless, ki je v svojem govoru poudarjal, da so Slovenci, ki so bili od pamtaveka navezani na morje, koj potem, ko so jih politične razmere ločile od morja, prvi postavili postulat po izhodu na Jadran in propagirali jadransko orientacijo Jugoslavije. Trgovske zveze med Slovenijo in Dalmacijo so stare. Zlasti je omenil govornik, da je v dobi združnega gibanja, v takozvani Krekovi eri, ustanovila Zadržna zveza v Dalmaciji več produktivnih združenj, navajali so se stiki med malimi in večjimi trgovci. Nova zveza Slovenije z Dalmacijo bo

te stike vzpostavila in ojačala. Izraža prepričanje, da bo z izvajanjem smotrene jadranske politike, ki je diktirajo pri nas tako geografski položaj, kakor tudi gospodarske prilike države, postala Jugoslavija ne samo prva država na Balkanu, ampak tudi gospodujoča država na Jadranu.

Vrstile so se zdravnice drugih zastopnikov, ki so trajale do pozne ure. V nedeljo se je odkril spomenik Marqu Maruliću, očetu hrvatske književnosti in velikemu poetu.

Po odkritju spomenika se je otvorila Jadranska razstava, katero bomo opisali v prihodnji številki.

Popoldne se je vršil izlet na Marjan, od koder so uživali gosti najlepši razgled na Kaštelanski zaliv. Tam jim je priredila splitska Trgovska in obrtniška zbornica Garden Party in ko so se gosti vračali z Marjana, jim je nudil Split sliko, ki je ne bo mogel nikdo pozabiti. Na morju se je bleketalo na milijone lučic. Vse ladje so bile okrašene z električnimi žarnicami, na nekaterih so gorele rimske sveče. Izpuščale so se rakete, streljali možnarji in iz torpedovk je mornarica s projektorji razsvetljevala zaliv in njega okolico. Na obali so mornarji izvajali sokolske vaje, godbe so korakale po mestu, množice so v najlepšem razpoloženju praznovale dan, ki bo eden najsvetlejših in najpomembnejših dni v gospodarskem razvoju naše države!

Gospodarska depresija na Angleškem.

Na koncu junija se je število brezposelnih na Angleškem pomnožilo spet za 100.000 in je naraslo na 1 milijon 300.000. Okoli 16% jih pride na premogarstvo, 7% na železno industrijo, 9% na strojne tovarne, 6% na ladjedelništvo, 4% na ožjo kovinsko industrijo. Trideset odstotkov brezposelnih je v tekstilni industriji, v plovbi itd.

Izhodišče krize je premogarstvo, ki angleški industriji ne more preskrbeti zadosti cenene premoga in jo tako dvigniti. Večina rudnikov dela brez dobička, lastniki zahtevajo znižanje plač in obenem zvišano delovnost, dočim delavci daljši delovni čas odklanjajo in celo višje plače zahtevajo. Predloge lastnikov so zastopniki delavstva brez debate odklonili in si skušajo za slučaj štrajka zagotoviti pomoč železničarjev, transportnih delavcev itd. Lastniki hočejo menda delavce prej odpustiti, preden pride do štrajka. Na vsak način je angleško premogarstvo v resni krizi, ki jo bo težko rešiti. Petina angleških premogarjev je sedaj brez dela. Rešitev spora v premogarstvu je pa tem važnejša, ker so od te industrije odvisne vse druge angleške industrije. Čeprav so šle cene premoga v zadnjem času zopet nazaj, ga vendarle manj nakopljejo. Rudni okraj v južnem Walesu je delal pred letom z 1.244.000 delavci in je nakopal na teden 1.300.000 ton, letos dela z 215.000 delavci in nakoplje na teden 900.000 ton. Dočim je pa eksport premoga v prvih petih mesecih bil vendarle samo za 15% nižji kot lani (večina minusa pride na domači trg), je nazadovanje eksporta pri drugih industrijah dosti večje, pri železu 20%, pri volnenem blagu 40% itd; po vrednosti je pa še večje. Produkcija železa in jekla nazaduje, zaposlenost je neenakomerna, enotne slike ni. Nekatere tovarne so prešle k izdelovanju av-

tomobilov, da dajo delavcem možnost zaslužka. Najbolj so še zaposlene elektrotehniške tovarne, avtomobilna industrija in slične industrije prometnih sredstev.

Nadaljna poročila pravijo: Na vseh angleških premogovnih trgih je šlo povpraševanje spet nazaj, tako za domači konsum kakor za eksport. Konsum krije le najnujnejšo potrebo, čeprav sta rudnik in trgovina pripravljena za nove koncesije, samo da bi se prodaja malo dvignila. Celó nenormalno nizka produkcija, ki je padla pod pet milijonov ton na mesec, se ne more popolnoma prodati. — V britanskih strokovnih krogih so trdno prepričani, da je britanska premogovna kriza samo del svetovne premogovne krize in da so vse evropske dežele prenasičene. Celó Italija, ki nima lastnega premoga, ima danes tako velike zaloge, da tudi najzapeljivejše ponudbe ne izzovejo nobenega veselja do novih nakupov. Nemčija s svojimi desetimi milijoni ton zalog, Francija in Belgija s svojimi velikimi preostanki za dogledni čas za večje nakupe ne pridejo v poštev; Holandija in Skandinavske dežele se le obotavljaje zalagajo. V zvezi z majhnim domačim konsumom za skorajšnje poživljenje trgovine ni upanja. Tudi v trgovini z Južno Ameriko Anglija z ameriški dobavitelji ne more več konkurirati. V maju so zapri 59 jam, v juniju 11. Od lanskega do letošnjega maja so padle cene za 11%, v juniju in juliju so šle še kar nazaj. Najboljše se godi še ladijskemu premogu, ki ga pridno kupujejo; kurjava z njim je cenejša kakor kurjava s petrolejem. Ladje, ki so pripravljene na obe vrsti kurjave, kupujejo pri sedanjih cenah rajši premog. Zato je konsum dober in raste tudi povpraševanje. Spričo važnosti angleškega premoga za svetovni trg je dobro, da poznamo angleške razmere tudi mi.

O bombažu.

Statistični urad poljedelskega ministrstva Zedinjenih držav Severne Amerike ceni v svojem drugem letošnjem poročilu z bombažem obdelano ploskev v Zedinjenih državah na 46,448.000 akrov (1 acre = 40-467 arov, izgovori ejkr). Lani so jih cenili na 41,390.000, leta 1923 na 37,123.000, leta 1922 pa na 33,036.000. Pogoji novega pridelka so 25. junija znašali 75-9% normalnega pridelka, leta 1924 71-2%, l. 1923 69-9 l. 1922 71-2, v zadnjih desetih letih povprečno 74%. Prihodnje poročilo izide 23. julija s pogoji do 15. julija. Statistični urad objavlja nato absolutne številke za pogojni pridelok 25. junija in sicer 14,339.000 bal po 500 funtov (funt = 0-4526 kg). Ta pridelok odgovarja 13,618.751 balam leta 1924, 10 milijonov 139.671 balam leta 1923, 9 milijonov 762.069 balam leta 1922, 7 milijonov 953.641 balam leta 1921 in 13,439.603 balam leta 1920. Povprečni pridelok tekem teh petih let je znašal 10,982.947 bal. Odslej naprej bodo javljali pogoje pridelka zmeraj 15. in 31. (30.), ne pa več 25tega, kakor je bilo doslej običajno.

Med številnimi udeleženci od nas že omenjenega bombaževga kongresa na Dunaju so opazili zlasti dr. H. Taylora, zastopnika andriškega poljedelskega ministrstva. Taylor je vodilni poljedelski narodni ekonom v Zedinjenih državah in prvobornik za vzpostavitev v svetovnem gospodarstvu tako važnega mednarodnega standardiziranja ameriškega bombaža. — Standard = norma, normalna mera, vzorec, pravilo, standardiziranje torej vzpostavitev skupnih vzorcev, stopenj, barve itd. — Dr. Taylor živi že več let samo študiju bombaža, od izvora do konsumenta, in gleda na to, kako bi pocenil produkcijske in trgovske stroške tega važnega predmeta. O kongresu na Dunaju je rekel: »Mednarodni bombaževi kongres na Dunaju pomeni velik uspeh. Prvič po vojski so se polnoštevilo zbrali vsi člani, in prišli skupaj vsi, ki se zanimajo za to panogo gospodarstva: producenti, trgovci in predelovalci bombaža. Važen je bil kongres tudi zato, ker so vsi ti interesi lahko stopili v osebne stik in so se neprisiljeno med seboj pogovorili. Seveda je bilo kakor zmeraj ob takih prilikah mnenje zelo različno; predec bombaža bi imel rad najnižjo ceno, producent najvišjo. Slednjič pa vidita obe skupini, da se nobeni ne more dobro goditi, če se ne godi dobro tudi drugi. — Z drugimi besedami: konsument naj plača — Amerika poskuša vse, da produkcijo bombaža pomnoži in omogoči večji pridelok. Borimo se z uspehom proti bombaževemu hrošču, gojimo nove varietete, odpiramo nove pokrajine; Zedinjene države bodo tudi v bodoče imele velik prebitok za izvoz. Vpeljava skupnih splošnih standardov bi pomenila brez dvoma ogromen napredek. Za ameriški bombaž imamo standard za barvo in stopnjo že od leta 1923. Za dosego splošnega standardiziranja se je sklenil dogovor na eni strani med poljedelskim oddelkom Zedinjenih držav in producenti, trgovci in tovarnarji bombaža, na drugi strani pa med bombaževimi borzami v Liverpoolu, Manchesteru, Bremenju, Rotterdamu, Gentu, Havre, Barceloni, Milanu ter manchestersko zvezo bombaževih mojstrov predecv.

Treba je pa zainteresirati še vse predce kot prave prve konsumente surovine. Na prihodnjem kongresu se bo tudi to vprašanje v ugodnem smislu rešilo. Poljedelski oddelk Zedinjenih držav je z napredkom zelo zadovoljen in se bo kakor v preteklosti tudi v bodočnosti kar moč, trudil, da se pospešuje in množi delovna sposobnost, trgovska cenost in dobri mednarodni duh v razmerju bombaževih interesentov vsega sveta. Pohvalno čestitam vsem onim, ki so pripomogli k vprizoritvi uspešnega dunajskega kongresa. Torej tudi na tem polju se svet zblizuje in natančneje spoznava.

Radioamaterji kot pomočniki tehnike.

V Avstriji bodo uredili potom naredbe vprašanje amaterov v službi radia. To vprašanje se bo z razširjenjem radia moralo urediti seveda tudi pri nas in zato je splošno važno. V Avstriji je pošiljanje radiobrojov in radiotelefona monopol vlade, ki ga poveri posameznim družbam in jim dovoli, da ga opravljajo na trgovski podlagi. Pošiljanje amaterskih pošiljk pa v veliki večini nima s kupčevim nobenim opravkom, služi znanstvenemu raziskavanju ali pa tehničnemu športu. Iz trgovskih principov ni torej pravzaprav nobene zapreke, da se ne bi smel ta šport prosto gojiti; dovoljenje za izvajanje bi izredno pripomoglo k splošnemu razširjenju in poglobitvi v tehniških vedah in bi ne dovedlo samo do cele vrste izboljšanih radiosredstev, temveč bi razjasnilo tudi marsikakšno tehnično vprašanje. A če imajo tako dovoljenje nevesči ljudje, postane prostost razpošiljanja brzozajavnih znakov lahko težka nadloga in bi v gotovih slučajih lahko motila tudi trgovsko službo. Zato je potrebno, da se pripustijo predvsem samo take osebe, ki imajo zadostno tehniško razumevanje, ki pošiljavni aparat popolnoma obvladajo in lahko brez nadaljnjih navodil vse ukrenejo, da se izloči motenje sosednjih stacij. Zato je treba dolgot valov na zgoraj omejit. Avstrijska vlada bo rešila vprašanje z določitvijo valov do 200 metrov dolžine.

Popolna prepoved amaterskega pošiljanja bi se v praksi dala pač prav težko izvesti; nadzorovanje bi zahtevalo toliko osebja, da bi ne bilo med koristjo in škodo upravičenih interesov nobenega pravega razmerja. Vrhutega bi izginil prej omenjeni dobiček vzgojne narave. V Ameriki je bilo že davno prej, preden je začela delovati prva stacija, na tisoče amaterjev, in je splošno priznano, da so njih dela v prav izredni meri pospešila napredek v radiotehniko. Enako tudi v drugih deželah. Prvo prečka nje Atlantskega oceana potom brzozajav, poslanih z majhno energijo na kratkih valovih, so izvršili amaterji in njih uspehi šele so napotili velike trgovske pošiljalne organizacije, da so se začele zanimati za pošiljanje kratkih valov. Velestacija Nauen pri Berlinu zamore danes korespondirati ponoči z majhno energijo in s kratkimi valovi na razdaljo, ki je enaka polovici zemeljskega obsega, in to je posledica poskusov, ki so jih delali radioamaterji. Uporaba kratkih valov je združena z ogromnim prihrankom energije in z izredno dvignjeno gospodarstvenostjo. Zato je prav, če to vprašanje povsod načnejo in pustijo res dobrim amaterom to, kar jim gre, brez oškodovanja gospodarskih interesov dotične dežele.

M. Savič:

Zakon o podeželskih trgovinah.

Nekdaj se je v naši kmečki hiši gotovo vse izdelovalo, kar se je rabilo in to poleg življenskih potrebščin: obleka, čevlji, pokrivala, orodje in ono malo pohištva, katero se je takrat potrebovalo. Vse se je izdelalo iz surovin, katere je nudila najbližja okolica ali katere so se pridobivale v lastnem

kmetijskem obratu poleg življenskih potrebščin, kakor volna, konoplja, lan in les. Le mali del potrebščin, in to v glavnem sol, železo, olje, kadilo itd. se je uvažalo iz inozemstva. Tako je moralo tudi biti, kajti razne okolnosti so silile prebivalstvo, da si je preskrbelo potrebščine z lastnim delom. Med te okolnosti spadajo: oddaljenost od prometa, nezmožnost prihajati na tržišča vsled pomanjkanja potov, nesigurnost potov pri prodajah in nakupih, nizka cena domačih proizvodov zaradi oddaljenega tržišča in veliki stroški pota v oddaljene kraje, odtujenje drugim narodom, odnosno nepoznavanje sveta razen najožje okolice. Maloštevne potrebščine, katere je prebivalstvo kupovalo, je krilo z izkupilom živine, katera se je tudi izvažala, ker je hodila do meje, čeprav ni bilo potov. Potrebe turške uprave in spahijej so se krile z desetino, ki se je poravnavala običajno v naturi.

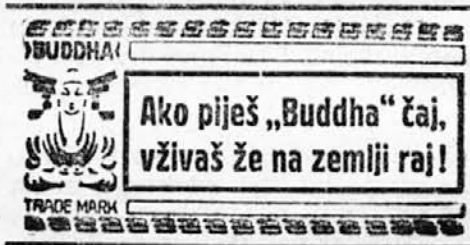
S postankom srbske države: 1. so se denarne potrebščine zvišale, 2. varnost je postala večja, 3. delale so se ceste, 4. dohajalo se je hitrejšo in lažje v stik z zunanjim svetom, pa tudi z domačim, s čemur se je prebivalstvo spoznavalo, videlo svet ter se privadilo drugim običajem, 5. promet se je pospešil, najprej z ladjami na Donavi, pozneje z železnico do Barjaša, kar nas je približalo inozemskim tržiščem. Blago, ki smo ga kupovali in ki je dohajalo po tej poti, je bilo že vsled manjših prevoznih stroškov, pa tudi vsled tovarniške izdelave cenejše. Izdelki, katere smo sami izdelovali, so postali dražji, a prišlo je tudi več denarja v deželo. Vse to je povzročilo, da so se naše potrebe povečale in da smo za nabavo povišanih potreb dajali lastne izdelke v zameno.

Naši izdelki, katere smo dajali v zameno, so imeli vsled velike oddaljenosti od tržišča in vsled pomanjkanja dobrih cest še vedno tako ceno, da se je našemu producentu zdelo, da je ogoljufan in oškodovan, posebno takrat, kadar je svoj produkt zamenjal za stvar, kojo ni smatral za neobhodno potrebno, nego kot luksuz, brez katerega se mora in se more shajati, to je predvsem robce, šale, ogrinjala itd., v obče to, kar je nazival »cunje«. Ako se še upošteva, kaj znači za živinorejski narod živina: njegov »hranilec«, je bilo seljaku še toliko težje dajati »hranilca« za »krpe«. Poleg tega je vsled večje varnosti v državi, začelo rasti tudi prebivalstvo in naseljevanje, in živinoreja kot glavni poklic ni mogla več preživljati prebivalstva. Mnogi pašniki in travniki so se morali pretvoriti v njive in s tem se je teren, pripraven za živinorejo, zmanjševal. Prebivalstvo se je moralo navajati, da vse obdela po novem načinu dela, ki se mu je zdel revolucijonaren.

Srbska država je morala takoj ob nastanku stopiti glede administracije, vojske, šol, cest itd. v vrsto ostalih držav, kar je povzročalo ogromne denarne potrebe. Tudi za kritje teh potreb je bilo potrebno prodajati »hranilce«. Vzdrževanje države je v konkurenci z zunanjimi državami, ki so bile urejene na denarno gospodarstvo, zahtevalo denarnih sredstev, povzročilo pa je tudi nove potrebe, katerih staro patrijarhalno gospodarstvo ni moglo kriti, ampak bi jih moglo kriti samo denarno gospodarstvo. Staro gospodarstvo je dajalo denarna sredstva, dokler je moglo, in ko je onemoglo in začelo razpadati, se je pričelo z uvajanjem in urejevanjem novega iz neizogibne potrebe. Na gospodarstvu temelje vsi družbeni odnošaji in kadar se menja gospodarstvo, se izpremenjuje tudi odnošaji. Pri razpadanju gospodarstva razpadajo tudi na njem osnovani odnošaji. V takem slučaju se prične družba gibati, stresati, zibati in ž njo tudi medsebojni odnošaji. Gibanje je usmerjeno na eni strani na to, da se obdrži staro gospodarstvo in njegove odnošaje, na drugi strani pa, da se uvede novo gospodarstvo. Borba gre za načela v vseh ozirih, v katerih si nasprotujeta dva različna gospodarstva. Duhovi se razburjajo, ustvarjajo se religije, stranke, smeri v literaturi. Oni, od koder so novi odnošaji došli, ta se

mrzi in prezira, in tudi oni, ki kupuje priljubljene predmete, se mrzi, ravnotako pa tudi blago, katero on prodaja. In vsled tega postajajo vsaj v govorih zagovornikov starega gospodarstva: platno, šali, sukno, za »nje« krpe.

Stranka, ki nastaja iz protesta proti novemu gospodarstvu in v obrambo starega, napiše na svojo zastavo: doli s cunjami, in ko pride na vlado, jo z zakonom izžene iz kmetov, ko jo vsled pogodb z zunanjimi državami in vsled mestnega in trškega prebivalstva ne more izgnati iz države. To se je pri nas zgodilo z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o podeželskih trgovinah z dne 20. februarja 1891. Člen 4.a tega zakona se glasi: »V podeželskih trgovinah se smejo prodajati samo oni izdelki, katere krajevni in okoliški prebivalci nujno potrebujejo, in to: sol, olje, nebarvano leseno posodo, bruse, železo v palicah, jeklo, železne žblje, vijake, vse orodje in priprave za poljsko in hišno delo iz lesa in iz jekla, vse drobno železničarsko blago, pokrivala za posode, v katerih se peče kruh, nože, vilice, obutev, domače sedlarske produkte, vrvarske blago, igle, sukanec, katran, kolomaz, pisalne potrebščine, sveče, kadilo, petrolej, žveplenke, tobak z odobrenjem monopolske uprave, milo in glavnik.«

Trgovina.

Za izboljšanje naših trgovskih stikov s Španko. — Dne 28. t. m. je posetil Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani legacijski svetnik g. Rafael Forus, odpravnik poslov španskega poslanstva v Beogradu, v svrhu informacij za trgovsko pogodbo naše države s Španko. Interesiral se je za predmete, ki bi prišli v poštev pri direktnem trgovskem prometu za izvoz v Španko in je dobil podrobne informacije o ovirah, ki so do sedaj oteževale promet s Španko. Direktni promet s Španko je bil do sedaj majhen. Večina prometa se je vršila preko prekupčevalcev, ki so blago nacionalizirali in ga prodali k nam kot domači izdelek. To se je prakticiralo jako pogosto v Italiji, specijelno v Trstu. G. odpravnik se je nadalje opozarjalo na pomanjkanje stalne parobrodne zveze naših pristanišč z vzhodnimi španskimi pristanišči. Dalje se ga je opozarjalo na težave, katere povzročajo dejstvo, da španska valuta ne notira na naših borzah. Veliko oviro naših trgovskih stikov tvori tudi visoka carina, ker je Španka uvedla na naše izvozne predmete 87% pribitka na carino, češ da je naša valuta devalvirana. Španski krogi se posebno interesirajo za uvoz tekstilnega blaga v našo državo. Nameravajo se najbrže že letos udeležiti v propagandne svrhe naših velesejmov. Španka ima interes, da bi se uvozne carine na tekstilije pri nas znižale. V kompenzacijo bi dala našim izvoznim predmetom nižje uvozne carine. Ob zaključku konference je svetnik Forus izrazil željo, da pospeši bodoča trgovska pogodba čim živahnejše medsebojne direktne trgovske stike.

Položaj na avstrijskem lesnem tržišču. — Po časopisnih poročilih se je položaj na avstrijskem lesnem trgu, ki je bil v letih 1923 in 1924 jako neugoden, v letu 1925 bistveno izboljšal. Avstrijsko zagarsko industrijo sestavlja več tisoč rokodelskih obratov, dočim so večji obrati jako redki. Manjše žage so se tudi v slabih časih izkazale na ta način, da so se njihovi lastniki bavili s poljedelstvom in tako razpolagali z obratnimi sredstvi in delovnimi močmi pod bistveno ugodnejšimi pogoji nego prava lesna industrija. Cene za žagan les so bile na svetovnem trgu tako neugodne, da veliko žag ni rezalo lesa, ampak ga prodajalo okroglega. Posestniki so lani zaradi neugodnih cen posekali manj lesa in vrhu tega,

Kupujte samo prvovrstno domačo svinjsko mast

znamke J. P. znamke

Lastni izdelek tvrdke

JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna postrežba! — Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

da si vsled zmanjšanih dohodkov skrčijo režijske stroške, opuščali pogozdovanje. Tudi trgovina je imela jako nizke dohodke in slabe cene. Vsled slabih cen je posebno trpela žagarska industrija. Režija je tako visoka, da znaša prodajna cena za rezan les približno osemkratno ceno nerezanega lesa, katero se plačuje za les v gozdu. Letos so se lesne cene zvišale, kar je povzročilo, da se je izboljšal položaj večjih obratov, posebno ker so še v veljavi lanske nizke cene za okrogel les. Vsled ugodnejših pogojev za žaganje lesa je tudi izdatno padel izvoz okroglega lesa. Kupčije se jako ugodno razvijajo, približno 70% se izvažajo, ostale pa preda doma. Od izvoza gresta dve tretjini v Italijo in Nemčijo, ena tretjina pa v Švico in v manjših količinah na Ogrsko, v Francijo in na Holandsko. Vsled padca italijanske in francoske valute je trpel izvoz v te države, ker tamošnji kupei niso hoteli priznavati primeren poviškov cen. Domače kupčije so neugodne, ker je stavbena podjetnost jako malenkostna. Da bodo večji obrati mogli utrpeti izgube prejšnjih let, se bodo morali pričeti združevati, za kar se že kažejo znamenja. V lesni trgovini, ki je v povojni dobi jako narasla, se kaže čistilni proces. Stevilo lesnih trgovcev, katerih je bilo tudi v manjših podeželskih mestih do 50 in več, se je v zadnjem času znižalo na do dveh. V zvezi s tem je prišlo do večjega števila konkurzov.

Prodaja sodov od mineralnih olj (1500 komadov) se bo vršila dne 22. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja odpadkov (od blaga, usnja, kovin itd.) se bo vršila dne 5. avgusta t. l. pri upravi 4. zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu. Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Italijanske izvozna in uvozna določila. Italija je carinsko prostost za pšenico, oves, rž in rmeno keruzo in carinsko znižanje za pšenično, rženo, ovseno in keruzno moko, za zdrob, kruh, prepečenec in otrobe podaljšala do konca tekočega leta. Finančno ministrstvo je dobilo pooblastilo, da dovoli na leto izvoz kontingenta do 20.000 komadov klavne živine.

Carina.

Carinski nadavek v Italiji. — Carinski nadavek v Italiji je znašal v času od 20. do 26. t. m. 422% (100 zlatih lir = 522 papirnatih lir). Prejšnji teden je znašal nadavek 428%.

Denarstvo.

Medsebojna poravnava privatnopravnih dolgov in terjatev naših in italijanskih državljanov. — Italija in naša država sta v Nettunu sklenili dne 20. t. m. celo vrsto konvencij, med katerimi je ena najvažnejših konvencija o poravnavi privatnopravnih dolgov in terjatev obojestranskih državljanov. O konvenciji je naš zunanji minister dr. Ninčić izjavil te dni časnikarjem sledeče: Ta konvencija je bila potrebna, ker ni v mirovni pogodbi določeno, po kakšnem ključu in v kakšni valuti naj se poravnajo privatnopravni dolgovi v bivših avstro-ogrskih kronah in obeh državah. V konvenciji je uveljavljeno načelo, da se za eno avstro-ogrsko krono plača 25 par, a ne, kakor so zahtevali italijanski upniki, 60 centezimov. Za to načelo so v konvenciji določene nekatere izjeme. Tako bodo plačali oni, ki so na dan izmenjavanja avstro-ogrskih novčanic stanovali v Julijski Benečiji in so se šele pozneje preselili v našo državo, svoje obveze v lirah po italijanski relaciji in po isti relaciji dobili plačane tudi svoje terjatve, ker je znanje italijanska relacija že stopila v veljavo. Drugo izjemo tvorijo hipoteke v Italiji, katere bo treba poravnati v lirah, ker obstaja v tej valuti protivrčnost. Isto velja za hranilne knjižice naših državljanov. Italijanski denarni zavodi jih bodo honorirali v lirah, ako se glase na prinositelja ali če se morejo prinositelju plačati brez legitimacije. V prvih dveh primerih more dolžnik, ako dokaže, da bi brez gospodarske propasti ne mogel poravnati svoje obveze, prositi sodišče, da zniža dolg.

Prečrtani (krosirani) čeki poštne hranilnice. Na ponovne prošnje iz občinstva in vsled obširne ankete, v kateri so oddale svoje mišljenje trgovsko-obrtniške

To je veselje, tako pena!

Kdor uporablja „GAZELA“ milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Iaz ne perem nikdar z drugim kakor z „GAZELA“-milom.

zbornice v Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani, je nadzorno veče poštne hranilnice sklenilo, da uvede v prakso takozvane »prevučene« (prečrtane, krosirane) čeki. Sklep nadzornega veče se glasi: »Da se lastnikom čekovnih računov pri poštne hranilnici in njenih filijalah dovoljuje, da smejo čeki, katere izstavljajo na poštne hranilnico in njene filijale, prečrtati poševno z dvema paralelnima črtama preko sredine čeka in med tema črtama izpisati besede: »odobriti račun«. Taki »prevučeni« (prečrtani, krosirani) čeki se ne bodo izplačevali v gotovini, nego odobravalni na računu prinositelja. Ako prinositelj nima čekovnega računa pri poštne hranilnici, ga mora prezentirati posredovanjem kakega denarnega zavoda, kateri ima čekovni račun pri poštne hranilnici.«

Obtok Novčanic Narodne banke. — Po stanju dne 22. julija t. l. je imela naša Narodna banka za 5626 milijonov dinarjev novčanic v obtoku. Obtok se je izza 15. julija t. l. zmanjšal za 523 milijonov dinarjev.

Davki in takse.

Pobiranje državne trošarine od petjota. Generalna direkcija neposrednih davkov je dne 17. junija t. l. pod št. 39.630 izdala sledeče navodilo: »Ker se je generalna direkcija posrednih davkov uverila, da se na področju ljubljanske in mariborske oblasti ne pobira trošarina na petjot, kar ni v skladu s točko 3. čl. 108 trošarinskega pravilnika, se na podlagi čl. 68 zakona o državni trošarini odreja, da se od petjota mora pobirati državna trošarina po 25 Din na 100 litrov.«

Davek na poslovni promet. — V času od 1. februarja do 30. aprila t. l. se je pobralo v naši državi 48.555.928 Din davka na poslovni promet. Od tega se je pobralo na Hrvaškem n v Slavoniji 14.143.191 Din, v Bosni in Hercegovini 3.994.215 Din, v Vojvodini 10.511.389 Din, v Sloveniji 9.741.587 Din, v Dalmaciji 1.436.231 Din in v Srbiji 8.729.315 Din. — Dejansko poročilo ne daje prave slike o prometnih razmerah posameznih pokrajin, ker se brez dvoma v nobeni drugi pokrajini ta davek ne odpremlja s tako natančnostjo nego pri nas, kar dokazujejo poročila, da je finančna uprava specijelno v Vojvodini zaradi zatajevanja prometa naložila posameznikom naravnost ogromne globe.

Dr. Karl Šavnik: Zakaj se ljudje upirajo dohodnini? Strojovna študija. — V Ljubljani 1925. Samozaložba. V prodaji Zvezne knjigarnice v Ljubljani. 26 strani. Cena brošuri 8 Din. — S tem naslovom objavlja g. finančni delegat dr. Karl Šavnik daljšo in tudi za širše kroge razumljivo študijo o našem prečem dohodninskem vprašanju. Oprt na teorijo in praktične skušnje razpravlja podrobno o razlogih, radi katerih se proti temu brez dvoma najmodernejšemu davku pojavlja

vedno močnejše nasprotstvo. Koncem prihaja do zaključka, da je dohodnina nujno potrebna reforme, zlasti v ti smeri, da se naj davčni postavki znižajo. Prav posebno pa utegne zanimati predgovor k študiji, v katerem se je pisatelj dotaknil mnogo ventiliranega, toda celo od političarjev slabo razumevanega vprašanja, ali so prekoračenja proračunskega donosa davkov reš protizakonita. — Vprašanje izenačenja davčnih zakonov in davčne reforme sploh je v naši državi visoko aktualno in pereče. Posebno vprašanje dohodnine, ki ni uvedena v vsej naši državi, nego je v veljavi le v nekaterih pokrajinah, globoko sega posebno v Slovenijo in naše življenske razmere. Zato bo naziranje enega naših najbolj uglednih strokovnjakov o tem vprašanju, g. finančnega delegata dr. Karla Šavnika, gotovo v visoki meri zanimalo vse naše javne kroge, meščana in nič manj kmeta. Brošura je izšla v manjši nakladi, radi tega opozarjamo interese, da se požurijo z nabavo tega aktualnega in velezanimivega spisa. Knjižico, ki stane le 8 Din, prodaja Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

Promet.

Konferenca voznega reda za velesjejem v Lipskem, katera se snide vsako leto dvakrat, da uredi ogromni promet za lipski velesjejem, je določila na svojem letošnjem sestanku meseca junija v Bremenju, da imajo obiskovalci jezenskega velesjeja na vseh železnicah v Nemčiji 33% popusta.

Znižanje voznih pristojbin na dunavskih parobrodih za obiskovalce lipskega velesjeja. Prva dunavska parobrodna družba na Dunaju je zopet dovolila obiskovalcem jezenskega velesjeja v Lipskem od 30. avgusta do 5., oziroma 9. septembra 1925 na svojih osebnih parobrodih 50% popusta. Potniki se morajo legitimirati s sejmskimi izkazi. Vozne ugodnosti ostanejo v veljavi za potovanje tje do konca velesjeja, t. j. do 9. septembra, za vrnitev pa še 14 dni po zaključku velesjeja. — Tovor za vrnitev razstavljenega blaga je pri ugoditvi predpisanih pogojev brezplačen. Vrnitev se mora izvršiti v teku 4 tednov po zaključku velesjeja.

Poštno-paketni promet v naši državi. Po statističnih poročilih se je v letu 1924 odposlalo iz naše države 54.783 poštnih paketov, to je za polovico več nego v letu 1923. Tranzitnih paketov se je naštelo 152.993. Od odposlanih paketov jih je odšlo 10.899 v Avstrijo, 8229 v Nemčijo, 5320 na Češkoslovaško in 1359 v Združene države Amerike. V našo državo je došlo 699.692 paketov, in sicer iz Avstrije 231.954 paketov, iz Češkoslovaške 223.869, z Nemčije 141.376, iz Francije 33.834, iz Italije 12.583, iz Amerike 16.770, iz Ogrske 7394, iz Bolgarske 219 in iz Rusije 217.

Razno.

Naš ekspert pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo. Ministrstvo inostranih del je imenovalo kot eksperta pri pogajanjih za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo tajnika zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivana Mohoriča, ki je v sredo odpotoval na Dunaj.

Ekspezo ministra za finance. — V debati o predlogu zakona o proračunskih dvanajstinah za prihodnje štiri mesece se je oglašil k besedi tudi minister za finance, ki je v daljšem govoru branil svojo finančno proračunsko in valutno politiko. Po uvodnih besedah je opozarjal na izboljšanje našega finančnega položaja v zadnjih treh letih. Proračunsko leto 1924/1925 izkazuje 785 milijonov dinarjev suficita, kar je pri razmerah v naši državi vendarle uspeh, ki daje vladi garancijo, da je previdno gospodarila z državnim denarjem. Suficit je bilo mogoče doseči, ker državni dohodki stalno naraščajo. Zvišali so se skoro vsi dohodninski viri. Carine se je pobralo v mesecu aprilu t. l. 139 milijonov dinarjev, istega meseca lanskega leta pa 122 milijonov. Dvignili so se v istem času napram uspehu istega meseca v lanskem letu dohodki monopolov za 29 milijonov dinarjev, trošarina za 5 milijonov, neposredni davki za 57 milijonov. V prvih povojnih letih je bila vlada zaradi pomanjkanja denarnih sredstev primorana najemati posojila pri Narodni banki, sedaj je to nepotrebno. Pri sedanjih prilikah ni nikakega povoda, da bi se vračali k slabi politiki prejšnjih let. Biti štedljiv v izdatkih in krepiti državne dohodke s sodelovanjem celokupnega narodnega gospodarstva, to bo ostalo tudi v bodoče ena glavnih točk finančne politike sedanje vlade. Nadalje je minister govoril o vprašanju visečih dolgov, ki se stalno zmanjšujejo. V finančnem zakonu za leto 1922/1923 se je omenjalo, da znašajo viseči dolgovi 1400 milijonov dinarjev. Tekom zadnjih dveh let je ta dolg znižal za 947 milijonov dinarjev in znaša samo še 453 milijonov. Ugoden finančni položaj države stalno izboljšuje kredit naše države tako doma, kakor v inozemstvu, kar dokazuje povišanje kurza za vojno odškodnino. Naravna posledica zaupanja v našo finančno politiko je preokret na našem denarnem trgu, ki se kaže v povišanju hranilnih in drugih vlog pri naših denarnih zavodih. Vloge pri Narodni banki so znašale koncem leta 1923 le 198 milijonov dinarjev, koncem leta 1924 že 306 milijonov dinarjev in koncem meseca junija t. l. že 527 milijonov dinarjev. Vloge so se zvišale tudi pri privatnih denarnih zavodih za 1300 milijonov, pri državni hipotekarni banki za 31 milijonov dinarjev, pri poštne hranilnici za 54 milijonov. Vse to kaže, da se povrača zaupanje v naš denar in da imajo denarni zavodi, predvsem Narodna banka, zadosti denarnih sredstev za vse resne trgovske posle. O naši valutni politiki so mnenja deljena. Eni zahtevajo absolutno stabilizacijo, drugi izboljšanje dinarja do zlate paritete, tretje zopet ne bi jezilo, ako bi se dinar razvrjednili. Uradna valutna politika gre že dve in pol leta ista pota: zastopa inflacijo, ki naj omogoči ravnovesje državnega proračuna, in si prizadeva, da napravi trgovsko bilanco čim bolj aktivno. Naš dinar je čvrst kakor granitna skala. Vlada smatra, da bi utegnil nagel porast dinarja škodovati našemu narodnemu gospodarstvu, izkuša pa z vsem silami preprečiti tudi poslabšanje naše valute. O definitivni valutni reformi za enkrat še ne more biti govora, dokler ne uredimo vojnih dolgov, ki se utegnejo kmalu urediti.

Pravilnik k stanovanjskemu zakonu z natančno razlago in vzorci vseh mogočih vlog na stanovanjsko sodišče je izšel danes. Cena 20 Din. Dobiva se ga v založbi »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II (pisarna Jugoslovanske Matice) ter v Matični knjigarni oziroma v pisarni Yere-a na Kongresnem trgu v posloplju »Kino Matica«.

Brezposelnost na Angleškem. — Koncem meseca junija t. l. je bilo na Angleškem približno 1.304.300 oseb brezposelnih, to je približno 294.856 več nego lani.

Največji viseči most na svetu. Zgradili so ga čez reko Hudson, Newyork, med Anthonys Nose na vzhodnem bregu in Bear-Mauntiu za zahodnem. Razpetina

med stebri znaša 497-43 m, skupna dolžina 688 m, širina ceste je 11-58, zraven je pa še na vsaki strani 1-52 m široka pot za pešce. Vpoštevali so krajevno obremenitev 20 tonski voz, za stebre pa pritisk vetra 245 kg na m². Stebri so visoki 100 m, zožijo se od 6 m na tleh do 3 m v najvišji višini. Most nosita dva 45 cm debela glavna kabla, obstoječa iz 7252 pocinkanih in 4-8 mm debelih železnih žic, zavrtih v 37 stremenov. Za izhodni material so porabili Martinovo jeklo z močjo 150 kg na 1 mm². Od glavnih kablov se odcepijo 57 mm debeli viseči kabli, na katerih so pritrjeni prečni nosilci mosta. Glavna kabla tehtata 2000 ton = 2 milijona kg! Most je napravila zasebna družba; gradbena doba je znašala samo 18 mesecev. Most nadomešča dosedanjno vožnjo z brodi, ki je bila zlasti pozimi vsled ledu, snega in megle težavna in so jo morali včasih tudi prekiniti.

Ljubljanska borza.

Dne 29. julija 1925.

Vrednote. 7% invest. posoj., den. 67; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo, den. 272, bl. 280; Celjska posojilnica, den. 201, bl. 204; Ljublj. kred. banka, den. 225, bl. 238; Merk. banka, Kočevje, den. 101, bl. 101, zaklj. 101; Prva hrv. štedionca, Zagreb, den. 810, bl. 815; Slavenska banka, Zagreb, den. 67; Kred. zavod, Ljubljana, den. 175, bl. 185; Str. tovarne in livarne, den. 106, bl. 129; Trb. prem. dr., Ljubljana, den. 340, bl. 349; Združ. papirnice Vevče, den. 100, bl. 110; »Nihag«, bl. 41; »Stavbna družba«, den. 165, bl. 180; 4½% zast. listi Kranjske dež. banke, den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20.

Blago. Les: Trami, monte, 3/3-8/10, fco nakl. post., bl. 300; deske, koničaste, 20, 25 in 30 mm, fco nakl. post., bl. 460; bukova drva, 1 m dolž., fco nakl. post., 5 vag., den. 18.50, bl. 18.50, zaklj. 18.50. — Zito in poljski pridelki: pšenica, bačka, par. Ljubljana, bl. 325; pšenica slavonska, 76 kg, 1-2%, fco Ljubljana, bl. 305; otrobi, pšenični, drobni, fco Ljubljana, ½ vag., den. 180, bl. 180, zaklj. 180; koruza, slavonska, fco Postojna trs., den. 237; laneno seme, fco Ljubljana, den. 500, bl. 520; fižol, ribničan, fco

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

Ljubljana, den. 300; ječmen, slavonski, 65 kg, fco Osijek, 1 vag., den. 210, bl. 220, zaklj. 220.

carine: pšenica: domača 39-40, mađarska s Potisja 43.50-44; rž: domača 31.75-32.25; turščica: 31.50-32.50; oves: severno-ameriški 42.50-43.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejem dne 24. julija 1925 se je pripeljalo 148 svinj in 3 ovce. Cene so bile sledeče: Mladi prašči, 5-6 tednov stari, komad 85-125, 7-9 tednov stari, 135-175, 3-4 mesece stari, 225-350, 5-7 mesecev stari, 362.50-450, 8-10 stari, 460-500, 1 leto stari 600-1000; 1 kg žive teže 13-14.50, 1 kg mrtve teže 16-17.50; ovce komad 100 Din. Prodalo se je 99 svinj in 2 ovci.

Dunajski goveji sejem (27. junija). Dogn 2689 komadov. Od tega je bilo iz Jugoslavije 691. Promet miren. Cene brez bistvenih sprememb. Notirali so za kg žive teže: voli I. 1.60-1.75 (1.85 do 2.10), II. 1.35-1.55, III. 1.20-1.30, bik 1.30-1.70 (1.80). krave 1.15-1.50 (1.65) in slaba živina 0.75-1.15.

Dunajska borza za kmetijske produkte (27. julija). Kupčija se razvija zelo počasi. Interesenti pokazujejo pri nakupovanju veliko rezerviranost, toda tudi ponudba v promptnem blagu se je zaradi deževnega vremena zmanjšala. Cene pokazujejo lahko oslabitev v nekaterih predmetih. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovno-prometni davek brez

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 6000 kg lanenega firneža. — Dne 17. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa. — Dne 18. avgusta t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave blaga za povezovanje tobaka; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave tiskovin; pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave osel iz karborunduma ter glede dobave svedrov, pil itd. — Dne 20. avgusta t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave vrvic in špaga; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave orodja in strojev; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave mehkega svinca; v pisarni vojnega okruha v Celju glede dobave mesa za garnizijo Celje, pri komandi mesta v Ptuj za garnizijo Ptuj in pri komandi mesta v Dravogradu za garnizijo Dolnji Dravograd, dne 21. avgusta t. l. v pisarni vojnega okruha v Mariboru za garnizijo Maribor in pri komandi mesta

v Slovenski Bistrici za garnizijo Slovenska Bistrica; dne 22. avgusta t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani za garnizijo Ljubljana.

Dobava usnatih gamaš za finančno kontrolo. — Dne 11. avgusta ob 11. uri se bo vršila pri generalni direkciji posrednih davkov v Beogradu ponovna ofertalna licitacija za načavo 8250 parov usnatih gamaš za finančno kontrolo. Pismeni pogoji in vzorci se lahko vpregledajo vsak dan med uradnimi urami pri generalni direkciji posrednih poreza soba št. 46, pismeni pogoji pa razen tega med uradnimi urami pri oblastnih inspektoratih v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Novem Sadu, Podgorici, Skoplju in Sarajevu. Interesenti lahko dobijo, odnosno naročijo pismene pogoje proti ceni 30 Din pri generalni direkciji posrednih poreza v Beogradu.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vsch vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatiziranje kandižov in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =
priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

WINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna posredba!

Zahtevajte cenike!

Kupujte samo pri
JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA

otroške majce, damske
nogavice, kopalne hlače, krava e,
naramnice, galanterijo, dišča
mila, palice, nahrblnike,
najnižja cena na veliko
in malo

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

v
Špago

dreto in vse
vrste vrvarskih
izdelkov ter v to
stroko spadajoče
blago dobite v
skladišču
"KONOPJUTA"
Ljubljana
Gospodstvska 2

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja
PREMOG

iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi.

Naslov:
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Kolesa in šivalne stroje kupujte edino le pri
Josip Petelinc-u
znemke
Gritzner, Phönix in Adler
ter posamezne dele za kolesa in stroje, pneumatike, Igle Lamerr.
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju je brezplačen.

Na veliko! Na malo!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108.

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

- - Oglašajte v „Trgovskem listu“! - -